

Projektnamn: DRIV i Blekinge

Programområde: Skåne-Blekinge

Ärende ID: 20200450

Sammanfattande beskrivning

Under 2014 har ett energikluster i Blekinge byggts upp bestående av företag, offentliga aktörer och akademi. Under klusteruppbyggandet har även en förstudie genomförts baserat på nulägesanalys, marknads och omvärldsanalys. Projektet och dess aktiviteter baseras på de behov som förstudien har identifierat. Målet med projektet är genomföra ett antal aktiviteter inom områdena energisystemeffektiviseringar och innovativa idéer som ger nytta för företag och samhälle. Målet är att minst 20 olika aktiviteter har genomförts som inneburit att företag och organisationer har aktivt deltagit. Följande aktiviteter ska göras inom området energisystemeffektiviseringar:

- energikartläggning
- avstämning mot regionala mål
- rangordna och utföra åtgärder
- avstämning
- spridning av resultat

I området Innovativa idéer ska en analys göras om hur företagen i Blekinge kan öka sin användning av förnybar energi samtidigt som deras energianvändning blir effektivare, ett område ska väljas ut och minst tre företag ska delta aktivt i det område som väljs ut.

Bakgrund och omvärld

Bakgrund

Under 2014 har NetPort Science Park etablerat ett snabbt växande Energikluster i Blekinge med cirka 40 små och stora företag, offentliga aktörer och akademi. Klustermöten hålls kvartalsvis med stort och aktivt deltagande. Medlemmarna har kunskap inom många områden kopplat till hållbarhet, såsom fjärrvärme, energieffektivisering, avancerade styrsystem, förnybar energi, logistik, intelligenta transportsystem, internet of things och big data. Medlemmarna har på ett aktivt sätt bidragit med att tydligt beskriva sina behov och förväntningar på den verksamhet som klustret bedriver.

Några exempel på specifika krav från klustermedlemmarna, är att verksamheten ska mynna ut i konkreta projekt, nya verksamheter, en innovativ miljö, ökad samverkan, ökad kompetens, nya arbetstillfällen med fokus på energieffektivisering och hållbarhet.

NetPort Science Park har också inom ramen för en förstudie genomfört nulägesanalys, marknads och omvärldsanalys och utarbetat en strategi för att nå målen och förverkliga visionen.

Projektet ska med förstudien som grund genomföra en satsning, DRIV i Blekinge, där befintliga, utvecklade och kommande kunskaper i klustret genomförs i konkreta aktiviteter i form av innovativa och hållbara tjänster, system och produkter. I gränssnittet distribution, affärer och konsumtion finns områden med förutsättningar att utvecklas vidare i Blekinge men också på en bredare arena.

Genom att använda aktörernas samlade kunskaper inom innovativ informations och kommunikationsteknik, big/open data och nya affärsmodeller finns goda möjligheter att bidra till lösningar med ett bredare tänk kring energieffektivisering och hållbarhet, ur ett socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv. För att realisera dessa lösningar kommer både offentlig och privata företag att engageras. Grundkompetensen finns inom NetPort Science Park, fokusområde energi och hos energiklustrets medlemmar och nätverk. Denna kompetens är skapad genom möten, deltagande i olika nätverk, användning av den akademiska kompetensen, främst inom Blekinge Tekniska Högskola och genom att praktiskt testa tankar och idéer i projekt och andra aktiviteter.

Det finns ett behov av att utveckla grundkompetensen med två konkreta områden där det finns förutsättningar för att skapa goda resultat i form av nya affärsmöjligheter och goda exempel i den offentliga miljön.

Projektavgränsning

Projektet är avgränsat från stödmottagarens ordinarie verksamhet genom att metoden och arbetssättet är ny för organisationen.

Omvärd och samverkan

NetPort har kontakt, samarbete och dialog med ett antal partners och organisationer, de viktigaste är:

Kartläggning av andra energikluster i Sverige har gjorts och samverkan planeras med flera av dessa.

NetPort Science Park ingår i det av Vinnova finansierade nätverk och innovationsagendan "Smarta och hållbara städer" med Kungliga Tekniska Högskolan som sammanhållande part.

Klimatsamverkan Blekinge, Hållbarhetsforum Blekinge och Havsbaserad vindkraft.

NetPort Science Park har i samarbete med Blekinges samtliga kommuner haft en diskussion med internationella partners om samverkan kring utveckling av koncept och lösningar för effektiv Citylogistik och trafiklösningar inom ramen för ERA-Net eller andra EU program.

NetPort Science Park deltar tillsammans med bland annat Malmö Högskola i projektet "Data Innovation Arena", finansierat av Vinnova.

NetPort Science Park har i ett europeiskt samarbete medverkat i ett projekt, Open-DAI för att ta fram innovativa lösningar för hantering av öppna data för användning i bland annat tillämpningar för hållbara lösningar i städer.

Koppling till det lokala näringslivet

Genom det bildade energiklustret finns en förankring och kontaktyta med såväl offentliga som privata aktörer såväl lokalt som regionalt. Projektets aktiviteter har valts ut efter att ha analyserat energiklustrets behov, önskemål och idéer som har arbetats fram i en gemensam workshop.

Projektet ska skapa en bredare samverkan där olika kompetenser från företag och organisationer kompletterar och utmanar varandra i syfte att hitta nya innovativa vinklingar och lösningar på befintliga utmaningar och problem. Flertalet av klustrets medlemmar kommer att ha en koppling till aktiviteter i projektet och vara involverade i olika grad.

Mål och resultat

Mål

Det övergripande målet är att bli en naturlig kompetensresurs nationellt och internationellt inom förnyelsebar energi med beaktande av alla de tre hållbarhetsaspekterna socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Projektmålet är att i de valda aktiviteterna visa på konkreta resultat i verkliga och hållbara tillämpningar ur socialt, ekologiskt och ekonomiskt perspektiv där ett stort antal företag och organisationer engageras.

Delmål för delaktiviteten "energisystemeffektivisering"

Målet är att finna kostnadseffektiva effektiviseringar ur ett systemperspektiv, förväntat resultat är att minst 10 företag är delaktiga i de aktiviteter som ska genomföras inom delaktiviteten.

Delmål för delaktiviteten "Innovativa idéer"

Målet är att identifiera 1-3 områden där Blekinges olika aktörer inom förnyelsebar energi kan göra skillnad.

Målgrupper

Primär målgrupp:

- Klustrets medlemmar och samarbetspartners
- Privata företag inom energiområdet

Sekundär målgrupp:

Offentliga aktörer

Förväntat resultat vid projektavslut

För delaktiviteten "energisystemeffektiviseringar" är förväntat resultat:

Minst 10 företag är delaktiga i de aktiviteter som ingår i delaktiviteten.

Energikartläggning har gjorts i samverkan med regionala offentliga och privata aktörer.

Avstämningar av energikartläggning mot regionala mål

- Åtgärder och åtgärdsplaner har tagits fram

För delaktiviteten "innovativa idéer" är förväntat resultat:

- Att det har uppstått ökad kunskap, nya affärsmöjligheter och synlighet för aktuellt område
- Att utreda förutsättningarna att etablera ett Living Lab inom valt område för att testa nya tjänster och produkter.

Målsättning är även att projektet ska entusiasmera och stötta minst 20 företag och organisationer som kan stödja visa och intyga att det går att samverka över gränserna och samtidigt konkurrera på en hållbar marknad.

Målvärde för aktivitetsindikatorer

Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt stöd:	10 företag
Antal företag som får stöd:	5 företag
Användning av förnybar energi hos projektmedverkande företag och organisationer:	15 procents ökning
Minskad energiförbrukning hos projektmedverkande företag och organisationer:	5 MWh

Organisation och genomförande

Projektorganisation

För delaktiviteten "energisystemeffektiviseringar" är förväntat resultat:

Minst 10 företag är delaktiga i de aktiviteter som ingår i delaktiviteten.

Energikartläggning har gjorts i samverkan med regionala offentliga och privata aktörer.

Avstämningar av energikartläggning mot regionala mål

- Åtgärder och åtgärdsplaner har tagits fram

För delaktiviteten "innovativa idéer" är förväntat resultat:

- Att det har uppstått ökad kunskap, nya affärsmöjligheter och synlighet för aktuellt område
- Att utreda förutsättningarna att etablera ett Living Lab inom valt område för att testa nya tjänster och produkter.

Målsättning är även att projektet ska entusiasmera och stötta minst 20 företag och organisationer som kan stödja visa och intyga att det går att samverka över gränserna och samtidigt konkurrera på en hållbar marknad.

Arbetsätt

Huvudfokus i projektet är de två delaktiviteterna "Energisystemeffektivisering" och "Innovativa idéer".

Följande aktiviteter ska genomföras inom området "Energisystemeffektivisering":

- Energikartläggning, minst 5 konkreta åtgärder ska definieras.
- Avstämning mot regionala mål, målet är att full samstämmighet med de regionala målen ska ha uppnåtts.
- Rangordna åtgärder, målet är att alla åtgärder är beskrivna och rangordnade med viktad påverkan på delmålet
- Utföra åtgärder, minst 5 företag är delaktiga i arbetet.

- Avstämning, minst 3 av åtgärderna kan föras vidare av lämplig aktör till en kommersiell eller samhällsnyttig tjänst.
- Spridning av resultat, minst två seminarier ska arrangeras med nationellt deltagande.

Följande delaktiviteter ska genomföras inom området Innovativa idéer:

- Omvärldsstudie och analys, målet är att minst 3 konkreta möjliga åtgärder definierade.
- Genomförande, målet att minst 3 företag och organisationer är delaktiga i genomförandet.
- Avstämning, målet är att den valda aktiviteten skall kunna föras vidare till en kommersiell eller samhällsnyttig tjänst eller produkt av intresserad aktör.

De horisontella kriterierna kommer att integreras i projektet enligt följande:

Vid planering och genomförande görs kontinuerligt avstämning gentemot kriterierna enligt NetPort Science Parks projektstyrningsrutiner. Detta dokumenteras och processer med resultat synliggörs och kommuniceras för att öka lärandet i och utanför organisationen. Exempel på frågor som ställs i arbetet:

- Minskar åtgärden påfrestningen på miljön?
- Exkluderas några grupper?
- Hur kan alla inkluderas?

Uppföljning ska göras vilka konsekvenser aktiviteterna har på kort och lång sikt utifrån de horisontella kriterierna, likabehandling och icke diskriminering och miljö. Frågor som ställs:

- Har nya innovativa produkter, tjänster och lösningar baserade på ekosystemtjänster tagits fram?

- Vilka nya målgrupper har nåtts?
- Hur ser könsfördelningen ut?
- Hur har attityder förändrats?

Språk, bilder och kommunikationskanaler kommer att anpassas för att attrahera flera grupper. Kartläggningen kommer att omfatta uppgifter om könsfördelning, likabehandlingsarbete samt arbete med hållbarhet i företag och organisationer. Exempel på frågor som ställs:

- Hur påverkar deltagande företag ekosystemen?
- Hur kan deltagande företag dra nytta av ekosystemtjänster?
- Vilka branscher i regionen berörs av projektet?
- Vilka grupper av personer arbetar i dessa branscher, utifrån exempelvis kön och bakgrund.
- Vilka grupper arbetar inte i dessa branscher? Och varför ser det ut så?